

СХВАЛЕНО  
педагогічною радою  
№ 1 від 31.08.2023 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО  
наказом директора  
№67 від 31.08.2023 р

Положення  
про внутрішню систему забезпечення якості  
освіти в Тепеницькому ліцеї Олевської міської  
ради

## РОЗДІЛ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ВНУТРІШНЮ СИСТЕМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

- I. Загальні положення
- II. Структура внутрішньої системи забезпечення якості освіти в навчальному закладі
- III. Політика та процедури забезпечення якості освіти
- IV. Система та механізми забезпечення академічної доброчесності
- V. Критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти
- VI. Критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників
- VII. Критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти
- VIII. Механізми реалізації внутрішньої системи забезпечення якості освіти
- IX. Коригування та доповнення

### I. Загальні положення

Внутрішня система забезпечення якості освітньої діяльності та якості повної загальної середньої освіти ( далі – внутрішня система забезпечення якості) інтегрована в загальну систему управління якістю Тепеницького ліцею Олевської міської ради (далі навчальний заклад). Вона має гарантувати якість освітньої діяльності і забезпечувати стабільне виконання нею вимог чинного законодавства, державних та галузевих стандартів освіти.

Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в Тепеницькому ліцеї розроблено на підставі:

- Законів України «Про освіту» (стаття 41. Система забезпечення якості освіти 2017 р.), «Про повну загальну середню освіту» (2020 р.),
- розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»;
- ДСТУ ISO 9001:2015 Системи управління якістю. Вимоги;
- ДСТУ ISO 9000:2015 Системи управління якістю. Основні положення та словник термінів;
- наказу Міністерства освіти і науки України від 09.01.2019 № 17 «Про затвердження Порядку проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти» із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства освіти і науки № 127 від 04.02.2020, № 493 від 30.04.2021
- Методичних рекомендацій з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах загальної середньої освіти», що затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 30.11.2020 № 1480
- Статуту Тепеницького ліцею, інших нормативно-правових актів.

1.2. Положення регламентує зміст і порядок забезпечення якості освіти в закладі освіти.

1.3. Метою розбудови та функціонування ВСЗЯО є:

- гарантування якості освіти;
- формування довіри громади до закладу освіти;
- постійне та послідовне підвищення якості освіти.

#### 1.4. Завдання ВСЗЯО:

- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, створенням умов для формування ключових компетентностей здобувачів освіти; якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників;
- підвищення якості управлінських процесів у закладі освіти.

#### 1.5. Процес створення та реалізації ВСЗЯО базується на таких принципах:

- автономія закладу освіти;
- академічна доброчесність;
- академічна свобода;
- гнучкість і адаптивність системи освітньої діяльності;
- гуманізм;
- забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності;
- забезпечення рівного доступу до освіти без дискримінації за будь-якими ознаками;
- демократизм;
- державно-громадське управління;
- доступність для кожного громадянина всіх форм і типів освітніх послуг, що надаються державою;
- людиноцентризм, дитиноцентризм;
- постійне вдосконалення освітньої діяльності;
- свобода у виборі видів, форм і темпу здобуття освіти, освітньої програми, закладу освіти, інших суб'єктів освітньої діяльності;
- урахування впливу зовнішніх чинників; • цілісність системи управління якістю освіти.

#### 1.6. Пріоритетними напрямками внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти закладу освіти є

- освітнє середовище;
- система оцінювання освітньої діяльності учнів;
- система педагогічної діяльності;
- система управлінської діяльності.

#### 1.7. Критеріями ефективності ВСЗЯО є:

- досягнення здобувачів освіти, показники результатів їх навчання;

- відповідність показників успішності здобувачів освіти результатам їх навчання на кожному рівні повної загальної середньої освіти під час державної підсумкової атестації, зовнішнього незалежного оцінювання;
- якісний склад та ефективність роботи педагогічних працівників;
- показник наявності освітніх, методичних і матеріально-технічних ресурсів для забезпечення якісного освітнього процесу.

1.8. Колегіальним органом, який визначає, затверджує систему, стратегію та процедури внутрішнього забезпечення якості освіти є педагогічна рада, яка має право вносити в нього зміни та доповнення.

## **II. Структура внутрішньої системи забезпечення якості освіти Тепеницького ліцею**

Складовими системи забезпечення якості освіти в закладі освіти є:

- стратегія (політика) та процедури внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- система та механізми забезпечення академічної доброчесності;
- критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти;
- критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників;
- критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти;
- механізми реалізації внутрішньої системи забезпечення якості освіти.

## **III. Політика та процедури внутрішньої системи забезпечення якості освіти**

3.1. Стратегія та процедури забезпечення якості освіти базуються на наступних принципах:

- принцип процесного підходу, що розглядає діяльність закладу як сукупність освітніх процесів, які спрямовані на реалізацію визначених закладом стратегічних цілей, при цьому управління якістю освітніх послуг реалізується через функції планування, організації, мотивації та контролю;
- принцип цілісності, який вимагає єдності впливів освітньої діяльності, їх підпорядкованості, визначеній меті якості освітнього процесу;
- принцип безперервності, що свідчить про необхідність постійної реалізації суб'єктами освітньої діяльності на різних етапах процесу підготовки випускника закладу;
- принцип розвитку, що виходить з необхідності вдосконалення якості освітнього процесу відповідно до зміни внутрішнього та зовнішнього середовища, аналізу даних та інформації про результативність освітньої діяльності;
- принцип партнерства, що враховує взаємозалежність та взаємну зацікавленість суб'єктів освітнього процесу, відповідно до їх поточних та майбутніх потреб у досягненні високої якості освітнього процесу;
- відповідності Державним стандартам загальної середньої освіти;
- відповідальності за забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності;

- системності в управлінні якістю на всіх стадіях освітнього процесу;
- здійснення обґрунтованого моніторингу якості освіти;
- готовності суб'єктів освітньої діяльності до ефективних змін;
- відкритості інформації на всіх етапах забезпечення якості та прозорості процедур системи забезпечення якості освітньої діяльності.

3.2. Стратегія (політика) ВСЗЯО спрямована на:

- функціонування системи формування компетентностей учнів;
- створення системи та механізмів забезпечення академічної доброчесності;
- розвиток інформаційних систем з метою підвищення ефективності управління освітнім процесом;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі для самостійної роботи здобувачів освіти, удосконалення планування освітньої діяльності;
- створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування;
- застосування системи внутрішнього моніторингу для відстеження та коригування результатів освітньої діяльності;
- підвищення кваліфікації педагогічних працівників, посилення кадрового потенціалу закладу освіти;
- запобігання та протидію булінгу;
- забезпечення публічності інформації про діяльність закладу.

3.3. Механізм функціонування системи забезпечення якості освіти включає послідовну підготовку та практичну реалізацію наступних етапів управління:

- планування (аналіз сучасного стану освітньої діяльності та освітнього процесу; визначення сильних сторін і проблем у розвитку; визначення пріоритетних цілей та розробка планів їх реалізації);
- організацію (переформатування/створення організаційної структури для досягнення поставлених цілей; визначення, розподіл та розмежування повноважень із метою координування та взаємодії у процесі виконання завдань);
- самооцінку ефективності діяльності із забезпечення якості освіти;
- моніторинг якості освіти;
- коригування (визначення та реалізація необхідних дій та заходів, націлених на стимулювання процесу досягнення максимальної відповідності стандартам).

3.4. Забезпечення наявності в закладі освіти необхідних ресурсів для організації освітнього процесу.

Одним із основних елементів забезпечення якості освітнього процесу в Тепеницькому ліцеї є наявність відповідних ресурсів (кадрових, матеріально-технічних, навчально-методичних та інформаційних) та ефективність їх застосування.

Навчальні програми, за якими здійснюється освітній процес здобувачів загальної середньої освіти, забезпечують можливість досягнення компетентностей.

Освітній процес здійснюється у 6 кабінетах, 11 класних кімнатах, 1 майстерні, 1 спортивному залі, ігровій кімнаті, харчоблок. Будинки та споруди відповідають санітарно-гігієнічним нормам. Усі приміщення використовуються упродовж навчального року з

повним навантаженням, утримуються в належному стані. Навчальні кабінети – це окремі приміщення, які відповідають своїм призначенням санітарно-гігієнічним нормам. Кількість навчальних приміщень забезпечує навчання учнів в одну зміну.

У наявності навчальні програми з усіх освітніх предметів, курсів за вибором. Забезпеченість освітнього процесу навчальною літературою становить 91 %.

У законодавстві загальні вимоги, які забезпечують безпечне освітнє середовище закладу регулює Закон «Про освіту». Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу визначаються в ньому у 53, 54 та 55 статтях.

Визначаємо три основні складові безпечного освітнього середовища:

- безпечні й комфортні умови праці та навчання;
- відсутність дискримінації та насильства;
- створення інклюзивного і мотивувального простору.

Створення безпеки спрямоване на виконання таких завдань:

1. – забезпечення реалізації права громадян на початкову, базову та повну загальну середню освіту;
2. формування ключових компетентностей сучасної особистості:
  - вільне володіння державною мовою;
  - здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами;
  - математична компетентність;
  - компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
  - інноваційність;
  - екологічна компетентність;
  - інформаційно-комунікаційна компетентність;
  - навчання впродовж життя;
  - громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;
  - культурна компетентність;
  - підприємливість та фінансова грамотність;
  - інші компетентності, передбачені стандартом освіти.
3. формування наскрізних умінь учнів: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.
4. виховання громадянина України;
5. виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної та рідної мови, національних цінностей українського народу та інших народів і націй;
6. формування і розвиток соціально зрілої, творчої особистості з усвідомленою громадянською позицією, почуттям національної самосвідомості, особистості, підготовленої до професійного самовизначення;

7. виховання в учнів поваги до Конституції України, державних символів України, прав і свобод людини і громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії, свідомого ставлення до обов'язків людини і громадянина;
8. розвиток особистості учня, його здібностей і обдарувань, наукового світогляду;
9. реалізація права учнів на вільне формування політичних і світоглядних переконань;
10. виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я учнів;
11. створення умов для оволодіння системою наукових знань про природу, людину і суспільство.

Адміністрація закладу створює умови для соціальної адаптації учнів, комплекс заходів з адаптації учнів 1, 5, 10 класів. Практичний психолог, класні керівники, вихователь допомагають учням у реалізації заходів із соціальної адаптації. Органи учнівського самоврядування беруть участь у громадській діяльності закладу.

### 3.5. Забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти

У закладі здійснюється збір, узагальнення, аналіз та використання відповідної інформації для ефективного управління освітнім процесом та іншою діяльністю.

Ефективному управлінню якістю освітньої діяльності в закладі освіти сприяють електронна система збирання й аналізу інформації та частково система електронного документообігу.

При оцінці якості освітнього процесу використовуються комп'ютерні технології для обробки досягнень кваліметрії.

Для обміну інформацією з якості освітнього процесу використовується відео- аудіо- і магнітні носії інформації, розмножувальна техніка.

У закладі створений банк даних (статистика) за результатами освітнього процесу та освітньої діяльності:

- статистична інформація форм ЗНЗ-1, 1-ЗСО, 83-РВК;
- інформаційна база про якість освітнього процесу на рівні різних класів;
- інформаційна база про результати державної підсумкової атестації в співставленні з річними показниками;
- інформаційна база про результати зовнішнього незалежного оцінювання в співставленні з річними показниками.

Для забезпечення більш широких і різноманітних зв'язків закладу із зовнішнім середовищем, у тому числі доступу до різних баз даних, джерел інформації ОЗО підключено до швидкісного Інтернету. Є зона Wi-Fi підключення.

Для забезпечення створення єдиного інформаційного поля та забезпечення публічності інформації про заклад освіти функціонує офіційний веб-сайт закладу <https://www.tepenytsia-lyceum.info> . Публічність інформації про діяльність закладу забезпечується згідно зі статтею 30 Закону України «Про освіту».

На офіційному сайті розміщуються:

- статут закладу освіти;

- загальні правила для учнів навчального закладу;
  - кадровий склад закладу освіти;
  - освітні проекти, методичний досвід;
  - територія обслуговування, закріплена за закладом освіти його засновником;
  - ліцензований обсяг та фактична кількість осіб, які навчаються у закладі освіти;
  - мова освітнього процесу;
  - наявність вільних місць в класах,
- матеріально-технічне забезпечення закладу освіти;
  - результати моніторингу якості освіти;
  - річний звіт про діяльність закладу освіти;
  - правила прийому до закладу освіти;
  - умови доступності закладу освіти для навчання осіб з особливими освітніми потребами.

Крім зазначеного, на сайті розміщуються фінансові звіти про надходження та використання всіх коштів, отриманих як благодійна допомога.

Інформація, що підлягає оприлюдненню на офіційному сайті, систематично поновлюється.

З метою використання інформаційно-комунікаційних технологій для ефективного управління освітнім процесом в закладі освіти створено інформаційно-освітнє середовище на порталі інформаційної системи управління освітою (ІСУО).

Показники ефективності реалізації: відповідність вимогам Закону України «Про освіту» щодо прозорості та інформаційної відкритості закладу освіти.

### 3.6. Створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища

Заклад освіти забезпечує здобувача освіти з особливими освітніми потребами інклюзивним освітнім середовищем:

- необхідними ресурсами освітнього процесу, що мають відповідати ліцензійним та акредитаційним вимогам;
- умовами доступності закладу освіти для навчання осіб з особливими освітніми потребами.

Право на доступну освіту зазначеної категорії дітей реалізується за бажанням батьків шляхом організації індивідуальної форми навчання.

Заклад освіти за потреби утворює інклюзивні класи для навчання осіб з особливими освітніми потребами відповідно до індивідуальної програми розвитку та з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей (стаття 20 Закону України «Про освіту»).

Практичне впровадження інклюзивного середовища базується на принципах універсального дизайну та розумного пристосування. Зокрема, шкільний освітній процес відповідає широкому спектру індивідуальних можливостей здобувачів освіти; забезпечує гнучку методику навчання, викладання та подання матеріалу; доступні та гнучкі навчальні плани й програми.

Забезпечується урахування різного впливу шкільного середовища на «сенсорний досвід» дитини; використання кольору, світла, звуків, текстури; легкий доступ до інформаційно-комунікативних технологій.

Наявність необхідного розміру і простору:

- доступні навчальні місця для здобувачів освіти, у тому числі з прилеглим простором для асистентів вчителів;
- меблі, фурнітура та обладнання, що підтримують широкий спектр навчання та навчальних методик;
- можливість регулювання середовища для різноманітних потреб здобувачів освіти у навчанні та інше.

У закладі освіти створено необхідні умови для навчання осіб з особливими освітніми потребами:

1. Затишні, ошатні класні кімнати.
2. Внутрішні туалети.
3. Роздягальня в класній кімнаті.
4. Шкільна їдальня на першому поверсі.
5. При вході до навчального закладу розташовано пандус для колісних крісел.
6. Освітній процес у разі потреби забезпечується навчальною, методичною та науковою літературою на паперових та електронних носіях завдяки фондам шкільної бібліотеки.
7. Для якісного соціально-психологічного та психолого-медико-педагогічного супроводу дітей з особливими потребами, батьків та педагогів у штаті є посада практичного психолога.

### 3.7. Запобігання та протидія булінгу (цькуванню)

Запобігання та протидія булінгу (цькуванню) у навчальному закладі передбачає:

- розроблення та оприлюднення правил поведінки здобувача освіти в закладі освіти;
- розроблення та оприлюднення плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти;
- розроблення та оприлюднення порядку подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти;
- розроблення та оприлюднення порядку реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в гімназії та відповідальності осіб, причетних до булінгу (цькування) тощо.

### 3.8. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

Показником ефективності та результативності діяльності педагогічних працівників є їх атестація та сертифікація, яка проводиться відповідно до частини четвертої статті 54 Закону України «Про освіту», постанови Кабінету Міністрів України №1190 від 27.12.2018 року Про затвердження Положення про сертифікацію педагогічних працівників та на підставі п.1.5, п.2.1, п.2.2 Типового положення про атестацію педагогічних працівників, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України №805 від 09.09.2022 року

Атестація педагогічних працівників - це система заходів, спрямованих на всебічне та комплексне оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників. Атестація педагогічних працівників може бути черговою або позачерговою. Педагогічний працівник проходить чергову атестацію не менше одного разу на п'ять років, крім випадків, передбачених законодавством. За результатами атестації визначається відповідність педагогічного працівника займаній посаді, присвоюються кваліфікаційні категорії, педагогічні звання. Перелік категорій і педагогічних звань педагогічних працівників визначається Кабінетом Міністрів України. Рішення атестаційної комісії може бути

підставою для звільнення педагогічного працівника з роботи у порядку, встановленому законодавством.

Положення про атестацію педагогічних працівників затверджує центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Один із принципів організації атестації - здійснення комплексної оцінки діяльності педагогічного працівника, яка передбачає забезпечення всебічного розгляду матеріалів з досвіду роботи, вивчення необхідної документації, порівняльний аналіз результатів діяльності впродовж усього періоду від попередньої атестації. Необхідною умовою об'єктивної атестації є всебічний аналіз освітнього процесу у закладі, вивчення думки батьків, учнів та колег вчителя, який атестується тощо.

Визначення рівня результативності діяльності педагога, оцінювання за якими може стати підставою для визначення його кваліфікаційного рівня наведено в таблиці:

### **Критерії оцінювання роботи вчителя**

*Професійний рівень діяльності вчителя*

#### **Кваліфікаційні категорії**

| <b>Критерії</b>                                   | <b>Спеціаліст другої категорії</b>                                                                                                                                                          | <b>Спеціаліст першої категорії</b>                                                                                                                                                                                                               | <b>Спеціаліст вищої категорії</b>                                                                                                                                               |
|---------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. Знання теоретичних і практичних основ предмета | Відповідає загальним вимогам, що висуваються до вчителя. Має глибокі знання зі свого предмета                                                                                               | Відповідає вимогам, що висуваються до вчителя першої кваліфікаційної категорії. Має глибокі та різнобічні знання зі свого предмета й суміжних дисциплін                                                                                          | Відповідає вимогам, що висуваються до вчителя вищої кваліфікаційної категорії. Має глибокі знання зі свого предмета і суміжних дисциплін, які значно перевищують обсяг програми |
| 2. Знання сучасних досягнень у методиці           | Слідкує за спеціальною і методичною літературою;<br><br>працює за готовими методиками й програмами навчання;<br>використовує прогресивні ідеї минулого і сучасності;<br><br>уміє самостійно | Володіє методиками аналізу навчально-методичної роботи з предмета; варіює готові, розроблені іншими методики й програми; використовує програми й методики, спрямовані на розвиток особистості, інтелекту вносить у них (уразі потреби) корективи | Володіє методами науково дослідницької, експериментальної роботи, використовує в роботі власні оригінальні програми й методики                                                  |

|                                                                | розробляти<br>методику<br>викладання                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                  |
|----------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 3. Уміння<br>аналізувати свою<br>діяльність                    | Бачить свої<br>недоліки,<br>прогалини і<br>прорахунки в<br>роботі, але при<br>цьому не завжди<br>здатний встановити<br>причини їхньої<br>появи. Здатний<br>домагатися змін на<br>краще на основі<br>самоаналізу, однак<br>покращення мають<br>нерегулярний<br>характер і<br>поширюються<br>лише на окремі<br>ділянки роботи | Виправляє допущені помилки і<br>посилює позитивні моменти у своїй<br>роботі, знаходить ефективні<br>рішення. Усвідомлює необхідність<br>систематичної роботи над собою і<br>активно включається в ті види<br>діяльності, які сприяють<br>формуванню потрібних якостей | Прагне і вміє бачити<br>свою діяльність<br>збоку, об'єктивно й<br>неупереджено<br>оцінює та аналізує її,<br>виділяючи сильні і<br>слабкі сторони.<br>Свідомо намічає<br>програму<br>самовдосконалення,<br>її мету, завдання,<br>шляхи реалізації |
| 4. Знання нових<br>педагогічних<br>концепцій                   | Знає сучасні<br>технології<br>навчання й<br>виховання; володіє<br>набором<br>варіативних<br>методик і<br>педагогічних<br>технологій;<br>здійснює їх вибір і<br>застосовує<br>відповідно до<br>інших умов                                                                                                                    | Уміє демонструвати на практиці<br>високий рівень володіння<br>методиками; володіє однією із<br>сучасних технологій розвиваючого<br>навчання; творчо користується<br>технологіями й програмами                                                                         | Розробляє нові<br>педагогічні<br>технології навчання<br>й виховання, веде<br>роботу з їх апробації,<br>бере участь у<br>дослідницькій,<br>експериментальній<br>діяльності                                                                        |
| 5. Знання<br>теорії педагогіки й<br>вікової психології<br>учня | Орієнтується в<br>сучасних<br>психолого-<br>педагогічних<br>концепціях<br>навчання, але рідко<br>застосовує їх у<br>своїй практичній<br>діяльності. Здатний<br>приймати рішення<br>в типових<br>ситуаціях                                                                                                                   | Вільно орієнтується в сучасних<br>психолого-педагогічних концепціях<br>навчання й виховання, використовує<br>їх як основу у своїй практичній<br>діяльності. Здатний швидко -й<br>підсвідомо обрати оптимальне<br>рішення                                              | Користується<br>різними<br>формами психолого-<br>педагогічної<br>діагностики й<br>науково<br>обґрунтованого<br>прогнозування.<br>Здатний передбачити<br>розвиток подій і<br>прийняти рішення в<br>нестандартних<br>ситуаціях                     |

## II. Результативність професійної діяльності вчителя

| Критерії                                                        | Спеціаліст другої категорії                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Спеціаліст першої категорії                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Спеціаліст вищої категорії                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-----------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. Володіння способами індивідуалізації навчання                | Враховує у стосунках з учнями індивідуальні особливості їхнього розвитку, здійснює диференційований підхід з урахуванням темпів розвитку, нахилів та інтересів, стану здоров'я. Знає методи діагностики рівня інтелектуального й особистісного розвитку дітей                                                                       | Уміло користується елементами, засобами діагностики і корекції індивідуальних особливостей учнів під час реалізації диференційованого підходу. Створює умови для розвитку талантів, розумових і фізичних здібностей                                                                                                                                  | Сприяє пошуку, відбору і творчому розвитку обдарованих дітей. Уміє тримати в полі зору «сильних», «слабких» і «середніх» за рівнем знань учнів; працює за індивідуальними планами з обдарованими і слабкими дітьми                                                                                                     |
| 2. Уміння активізувати пізнавальну діяльність учнів             | Створює умови, що формують мотив діяльності. Уміє захопити учнів своїм предметом, керувати колективною роботою, варіювати різноманітні методи й форми роботи. Стійкий інтерес до навчального предмета і висока пізнавальна активність учнів поєднується з не дуже ґрунтовними знаннями, з недостатньо сформованими навичками учіння | Забезпечує успішне формування системи знань на основі самоуправління процесом учіння. Уміє цікаво подати навчальний матеріал, активізувати учнів, збудивши в них інтерес до особистостей самого предмета; уміло варіює форми і методи навчання. Міцні, ґрунтовні знання учнів поєднуються з високою пізнавальною активністю і сформованими навичками | Забезпечує залучення кожного школяра до процесу активного учіння. Стимулює внутрішню (мислительну) активність, пошукову діяльність. Уміє ясно й чітко викласти навчальний матеріал; уважний до рівня знань усіх учнів. Інтерес до навчального предмета в учнів поєднується з міцними знаннями і сформованими навичками |
| 3. Робота з розвитку в учнів загальнонавчальних вмінь і навичок | Прагне до формування навичок раціональної організації праці                                                                                                                                                                                                                                                                         | Цілеспрямовано й професійно формує в учнів уміння й навички раціональної організації навчальної праці (самоконтроль у навчанні, раціональне планування навчальної праці, належний темп читання, письма, обчислень). Дотримується єдиних                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |

|                           |                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|---------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                           |                                                                                                                                                   | вимог щодо усного і писемного мовлення: оформлення письмових робіт учнів у зошитах, щоденниках (грамотність, акуратність, каліграфія)           |                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| 4.Рівень навченості учнів | Забезпечує стійкий позитивний результат, ретельно вивчає критерії оцінювання, користується ними на практиці; об'єктивний в оцінюванні знань учнів | Учні демонструють знання теоретичних і практичних основ предмета; показують хороші результати за наслідками зрізів, перевірних робіт, екзаменів | Учні реалізують свої інтелектуальні можливості чи близькі до цього; добре сприймають, засвоюють і відтворюють пройдений навчальний матеріал, демонструють глибокі, міцні знання теорії й навички розв'язування практичних завдань, здатні включитися в самостійний пізнавальний пошук |

### III. Комунікативна культура

| Критерії                                     | Спеціаліст другої категорії                                                                                                                                       | Спеціаліст першої категорії                                                                                                                                                                                                                                                              | Спеціаліст вищої категорії                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|----------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. Комунікативні й організаторські здібності | Прагне до контактів з людьми. Не обмежує коло знайомих; відстоює власну думку; планує свою роботу, проте потенціал його нахилів не вирізняється високою стійкістю | Швидко знаходить друзів, постійно прагне розширити коло своїх знайомих; допомагає близьким, друзям; проявляє ініціативу в спілкуванні; із задоволенням бере участь в організації громадських заходів; здатний прийняти самостійне рішення в складній ситуації. Усе виконує за внутрішнім | Відчуває потребу в комунікативній і організаторській діяльності; швидко орієнтується в складних ситуаціях; невимушено почувається в новому колективі; ініціативний, у важких випадках віддає перевагу самостійним рішенням; відстоює власну думку й домагається її прийняття. Шукає такі справи, які б задовольнили його потребу в комунікації та організаторській діяльності |

|                                       |                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|---------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                       |                                                                                                                                                | переконанням, а не з примусу.<br>Наполегливий у діяльності, яка його приваблює                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 2. Здатність до співпраці з учнями    | Володіє відомими в педагогіці прийомами переконливого впливу, але використовує їх без аналізу ситуації                                         | Обговорює й аналізує ситуації разом з учнями і залишає за ними право приймати власні рішення. Уміє сформулювати громадську позицію учня, його реальну соціальну поведінку й вчинки, світогляд і ставлення до учня, а також готовність до подальших виховних впливів учителя | Веде постійний пошук нових прийомів переконливого впливу й передбачає їх можливе використання в спілкуванні. Виховує вміння толерантно ставитися до чужих поглядів. Уміє обґрунтовано користуватися поєднанням методів навчання й виховання, що дає змогу досягти хороших результатів при оптимальному докладанні розумових, вольових та емоційних зусиль учителя й учнів |
| 3. Готовність до співпраці з колегами | Володіє адаптивним стилем поведінки, педагогічного спілкування; намагається створити навколо себе доброзичливу обстановку співпраці з колегами | Намагається вибрати стосовно кожного з колег такий спосіб поведінки, де найкраще поєднується індивідуальний підхід з утвердженням колективістських принципів моралі                                                                                                         | Неухильно дотримується професійної етики спілкування; у будь-якій ситуації координує свої дії з колегами                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| 4. Готовність до співпраці з батьками | Визначає педагогічні завдання з урахуванням особливостей дітей і потреб сім'ї, систематично співпрацює з батьками                              | Залучає батьків до діяльності; спрямованої на створення умов, сприятливих для розвитку їхніх дітей; формує в батьків позитивне ставлення до оволодіння знаннями педагогіки й психології                                                                                     | Налагоджує контакт із сім'єю не тільки тоді, коли потрібна допомога батьків, а постійно, домагаючись відвертості, взаєморозуміння, чуйності                                                                                                                                                                                                                               |

|                                       |                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                  |                                                                  |
|---------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|
| 5. Педагогічний такт                  | Володіє педагогічним тактом, а деякі його порушення не позначаються негативно на стосунках з учнями                  | Стосунки з дітьми будує на довірі, повазі, вимогливості, справедливості                                                                                                                                          |                                                                  |
| 6. Педагогічна культура               | Знає елементарні вимоги до мови, специфіку інтонацій у Мовленні, темпу мовлення дотримується не завжди               | Уміє чітко й логічно висловлювати думки в усній, письмовій та графічній формі. Має багатий словниковий запас, добру дикцію, правильну інтонацію                                                                  | Досконало володіє своєю мовою, словом, професійною термінологією |
| 7. Створення комфортного мікроклімату | Глибоко вірить у великі можливості кожного учня. Створює сприятливий морально-психологічний клімат для кожної дитини | Наполегливо формує моральні уявлення, поняття учнів, виховує почуття гуманності, співчуття, жалю, чуйності. Створює умови для розвитку талантів, розумових і фізичних здібностей, загальної культури особистості | Сприяє пошуку, відбору і творчому розвитку обдарованих дітей     |

Вимоги до кваліфікаційних категорій вчителя за трудовими функціями відповідно до професійних компетентностей зазначених у Професійному Стандарті за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти».

Умови та порядок присвоєння педагогічних звань за результатами атестації педагогічним працівникам, які досягли високих показників у роботі, присвоюються педагогічні звання:

"учитель-методист", "вихователь-методист", "педагог-організатор-методист", "практичний психолог-методист", "керівник гуртка-методист", "старший учитель", "старший вихователь".

Сертифікація педагогічних працівників - це зовнішнє оцінювання професійних компетентностей педагогічного працівника (у тому числі з педагогіки та психології, практичних вмінь застосування сучасних методів і технологій навчання), що здійснюється

шляхом незалежного тестування, само оцінювання та вивчення практичного досвіду роботи.

Сертифікація педагогічного працівника відбувається на добровільних засадах виключно за його ініціативою.

### 3.9. Створення (удосконалення) системи розвитку здібностей дітей.

- здійснення діагностики здібностей та обдарувань школярів;
- створення моделі роботи з обдарованими дітьми;
- розроблення Програми розвитку здібностей та підтримки обдарувань;
- підготовка індивідуальних планів роботи з обдарованими дітьми;
- реалізація системи внутрішніх заходів з розвитку здібностей та підтримки обдарувань (олімпіади, турніри, конкурси, змагання, виставки тощо);
- підготовка та участь обдарованих дітей у заходах вищого рівня;
- розроблення й упровадження Положення про стимулювання педагогічних працівників за роботу з розвитку здібностей дітей;
- прийняття й упровадження Положення про відзначення успіхів обдарованих дітей.

### 3.10. Застосування системи внутрішнього моніторингу для відстеження та оцінювання результатів освітньої діяльності.

До складу системи внутрішнього моніторингу належать:

- система внутрішнього моніторингу якості освітньої діяльності та якості освіти;
- система самооцінювання якості педагогічної та управлінської діяльності;
- система оцінювання навчальних досягнень учнів.

Методи збору інформації:

- Аналіз документів (плани роботи, звіти, протоколи засідань педагогічної ради, класні журнали тощо).
- Опитування:

– анкетування учасників освітнього процесу (педагогів, учнів, батьків);

– інтерв'ю (з педагогічними працівниками, представниками учнівського самоврядування);

– фокус-групи (з батьками, учнями, представниками учнівського самоврядування, педагогами).

- Моніторинг:

– навчальних досягнень здобувачів освіти;

– педагогічної діяльності (спостереження за проведенням навчальних занять, позакласною роботою тощо);

– спостереження за освітнім середовищем (санітарно-гігієнічні умови, стан забезпечення навчальних приміщень, безпека спортивних та ігрових майданчиків, робота їдальні та буфету, вплив середовища на навчальну діяльність тощо).

Інструментарій методів збору інформації:

- пам'ятки для аналізу документів (щодо системи оцінювання навчальних досягнень учнів; фінансування закладу освіти; кількісно-якісного складу педагогічних працівників тощо);
- анкети (для педагогів, учнів, батьків);

- бланки спостереження (за проведенням навчальних занять, позакласною роботою тощо).

#### **IV. Система та механізми забезпечення академічної доброчесності**

4.1. Академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

4.2. Дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти; об'єктивне оцінювання результатів навчання.

4.3. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

4.4. Порушенням академічної доброчесності вважається:

- академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- фабрикація - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- фальсифікація - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- обман - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

- хабарництво - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
- необ'єктивне оцінювання - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

4.5. За порушення академічної доброчесності педагогічні працівники закладу освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;
- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.

4.6. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми.

4.6. Види академічної відповідальності учасників освітнього процесу за конкретні порушення академічної доброчесності визначені Положенням про академічну доброчесність учасників освітнього процесу Тепеницького ліцею.

4.7. Кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

- ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;
- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;
- знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;
- оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

#### **IV. Система та механізми забезпечення академічної доброчесності в закладі освіти**

Дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками передбачає:

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності учнями;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Дотримання академічної доброчесності учнями передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності вважається:

- академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- фабрикація - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- фальсифікація - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- обман - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
- хабарництво - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
- необ'єктивне оцінювання - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

За порушення академічної доброчесності педагогічні працівники навчального закладу можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;
- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.

За порушення академічної доброчесності учні можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми.

## **V. Критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти**

Ліцей регулярно контролює й оцінює показники, пов'язані з внутрішнім забезпеченням якості загальної середньої освіти, використовуючи системи контролю, що дозволяє оцінювати якість надання послуг у сфері освіти та їх відповідність встановленим вимогам.

Оцінювання результатів навчання здійснюється відповідно до:

- Орієнтовних вимог до контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України 13.07.2021 р. № 813;
- Методичних рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5–6 класів, які здобувають освіти відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 01 квітня 2022 р. № 289
- Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти (затверджені наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України 13 квітня 2011 р. № 329, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 11 травня 2011 р. за N 566/19304) (чинні для 7–11 класів);
- Орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 21.08.2013 р. № 1222 із змінами, додаток 2 (чинні для 7–11 класів)

Компетентнісна освіта зорієнтована на практичні результати, досвід особистої діяльності, вироблення ставлень, що зумовлює принципові зміни в організації навчання, яке стає спрямованим на розвиток конкретних цінностей і життєво необхідних знань і умінь учнів.

У контексті цього змінюються і підходи до оцінювання результату освітньої діяльності здобувачів освіти як складової освітнього процесу. Оцінювання має ґрунтуватися на позитивному принципі, що передусім передбачає врахування рівня досягнень учня.

Основними видами оцінювання здобувачів освіти є поточне та підсумкове (тематичне, семестрове, річне), державна підсумкова атестація.

Результати освітньої діяльності учнів на всіх етапах освітнього процесу не можуть обмежуватися знаннями, вміннями, навичками. Метою навчання мають бути сформовані компетентності, як загальна здатність, що базується на знаннях, досвіді та цінностях особистості.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності.

До ключових компетентностей належать:

| Ключова компетентність      | Ціннісні ставлення та практичні здатності                                                                                                                                                                                                                                                      |
|-----------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Спілкування державною мовою | <i>Ціннісне ставлення:</i><br>– усвідомлення ролі рідної (державної) мови як механізму національної і етнічної самоідентифікації, збереження світового мовного різноманіття, способу збереження культурних традицій і стратегій, аудіо- та візуалізацію культурного різноманіття свого народу; |

|                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                               | <p>- любов до української мови;</p> <p>– усвідомлення ролі української мови в особистому житті, а також у житті нації і держави;</p> <p>– спілкування українською мовою у школі та поза школою.</p> <p><i>Практична здатність:</i></p> <p>– розуміти українську мову;</p> <p>– послуговуватися державною мовою в різноманітних життєвих ситуаціях та дотримуватися мовного етикету;</p> <p>– застосовувати різноманітні комунікативні стратегії залежно від мети спілкування;</p> <p>– формулювати чітко думки, дискутувати, наводити аргументи, відстоювати власну думку;</p> <p>– уміти правильно використовувати термінологічний апарат, спілкуватися в процесі навчально-пізнавальної діяльності;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• розв’язувати конфлікти за допомогою спілкування;</li> <li>• популяризувати ідеї гуманізму, добра та краси;</li> <li>• протистояти засміченості мови, лайливим словам</li> </ul> |
| Спілкування іноземними мовами | <p><i>Ціннісне ставлення:</i></p> <p>- усвідомлення ролі іноземної мови як механізму глобалізації, як запоруки зручності самореалізації в умовах закордоння;</p> <p>– ціннісне ставлення до культурних надбань різних народів, соціальної рівності;</p> <p>– позитивне сприйняття інакшості та інтерес до культурних відмінностей;</p> <p>– толерантне ставлення до представників різних народів і культур;</p> <p>– запобігання проявам ксенофобії, нетерпимості і расизму</p> <p><i>Практична здатність:</i></p> <p>– готовність прийняти представників інших культур такими, якими вони є;</p> <p>– знати і за потреби спілкуватися мовами інших народів;</p> <p>– володіти навичками міжкультурної взаємодії;</p> <p>– запобігати міжетнічним і міжкультурним конфліктам;</p> <p>– уміти розв’язувати конфліктні ситуації та знаходити компроміси</p>                                                                          |
| Математична компетентність    | <p><i>Ціннісне ставлення:</i></p> <p>– усвідомлення важливості математичного мислення та математичних знань у життєдіяльності людини;</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |

|                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|---------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>– розуміння цілісної картини світу, закономірності розвитку суспільства, людських відносин, небезпек у застосуванні маніпулятивних технологій;</li> <li>– дотримування логіки і послідовності у мисленні та діях;</li> <li>– протистояння маніпулятивним впливам</li> </ul> <p><i>Практична здатність:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– розвивати критичне мислення;</li> <li>– аналізувати, систематизувати і синтезувати інформацію;</li> <li>– установлювати причинно-наслідкові зв'язки;</li> <li>– виокремлювати головні та другорядні цілі, ризики поведінки, ризиковані життєві ситуації й обрати шляхи їх вирішення</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Компетентності у природничих науках і технологіях | <p><i>Ціннісне ставлення:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– розширення і поглиблення знань про предметний світ, сферу людських відносин та про себе;</li> <li>– критичне оцінювання результатів людської діяльності у природному середовищі</li> </ul> <p><i>Практична здатність:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– готовність до саморозвитку і опанування сучасними технологіями;</li> <li>– використовувати сучасні технології у своїй діяльності;</li> <li>– брати участь у дослідній і проєктній діяльності</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Інформаційно-цифрова компетентність               | <p><i>Ціннісне ставлення:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– здійснення пошукової діяльності та виконання задач за алгоритмом;</li> <li>– уміння працювати з різними Інтернет-ресурсами;</li> <li>– розпізнавання достовірних і недостовірних джерел інформації;</li> <li>– протистояння Інтернет-агресії, Інтернет-булінгу тощо</li> </ul> <p><i>Практична здатність:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– уміти використовувати різні способи пошуку корисної інформації в довідникових джерелах (зокрема, за допомогою інформаційно-комунікативних технологій), критично мислити в процесі збору та обробки інформації;</li> <li>– дотримуватися етикету;</li> <li>– критично відбирати Інтернет інформацію;</li> <li>– дотримуватися правил безпеки в Інтернет мережі та здатність протистояти інтернет-ризикам та маніпулятивним технологіям у ЗМІ та рекламі, соціальних мережах, комп'ютерних іграх</li> </ul> |

|                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Уміння вчитися впродовж життя</p>            | <p><i>Ціннісне ставлення:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– визначення мети та цілі власного життя і діяльності, планування й організація життя;</li> <li>– визначення близьких, середніх і далеких перспектив, розроблення стратегії життя;</li> <li>– уміння працювати самостійно і в команді;</li> <li>– користування різними джерелами інформації;</li> <li>– розширення знань своєї та емоційної сфери, власні уявлення про життя;</li> <li>– застосовування різних поведінкових і комунікативних стратегій відповідно до мети діяльності та конкретної ситуації</li> </ul> <p><i>Практична здатність:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– уміти моделювати власний освітній розвиток, аналізувати, контролювати, корегувати й оцінювати результати освітньої діяльності;</li> <li>– прагнути оволодівати новими знаннями та навичками;</li> <li>– готовність удосконалювати свої моральні, морально-вольові якості та навички поведінки впродовж життя;</li> <li>– розуміти необхідності роботи над собою</li> </ul> |
| <p>Ініціативність і підприємливість</p>         | <p><i>Ціннісне ставлення:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– аналізування життєвих ситуацій;</li> <li>– презентація власної ідеї та ініціативи;</li> <li>– формулювання власних пропозицій, рішень;</li> <li>– виявлення лідерських якостей;</li> <li>– усвідомлення ціннісного змісту грошей, праці і рівності прав людей, праці батьків;</li> <li>– засудження споживацького способу життя та трудової експлуатації дітей</li> </ul> <p><i>Практична здатність:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– готовність брати відповідальність за себе та інших;</li> <li>– розвивати моральні якості для успішної професійної кар'єри;</li> <li>– брати участь у шкільних заходах, волонтерській діяльності, у трудових десантах і благодійних акціях</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <p>Соціальна та громадянська компетентності</p> | <p><i>Ціннісне ставлення:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– усвідомлення змісту понять «громадянин», «патріотизм», «військово-патріотичне виховання», «готовність до захисту Вітчизни» як важливих складників життєдіяльності людини;</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |

|                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-----------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                               | <ul style="list-style-type: none"> <li>– усвідомлення конституційного обов’язку щодо громадянських прав та захисту суверенітету і територіальної цілісності України;</li> <li>– бажання брати участь у різних формах позакласної та позашкільної роботи військово-патріотичного спрямування;</li> <li>– участь у шкільному самоврядуванні і в дитячих громадських об’єднаннях</li> </ul> <p><i>Практична здатність:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– володіти навичками допомоги, самодопомоги, захисту та виживати в складних умовах;</li> <li>– готовність захищати Батьківщину;</li> <li>– дотримуватися конституційних норм, повага до державних символів, законів України;</li> <li>– гуманно ставитися до інших людей, бути здатним до альтруїзму, співчуття, емпатії;</li> <li>– цінувати і поважати свободу інших, право на вибір та власну думку;</li> <li>– поважати гідність кожної людини</li> </ul> |
| Обізнаність та самовираження у сфері культури | <p><i>Ціннісне ставлення:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– ідентифікація себе як представника певної культури;</li> <li>– визначення ролі і місця української культури в загальноєвропейському і світовому контекстах;</li> <li>– використання культурного досвіду в життєвих ситуаціях;</li> <li>– долучення до творчості, висловлюючи власні ідеї, спираючись на досвід і почуття та використовуючи відповідні зображувально-виражальні засоби</li> </ul> <p><i>Практична здатність:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– поцінювати культурні здобутки людства та інтерес до них;</li> <li>– бути відкритим до культурного діалогу;</li> <li>– потреба у творчій діяльності, яка би відповідала здібностям і нахилам</li> </ul>                                                                                                                                                                   |
| Екологічна грамотність і здорове життя        | <p><i>Ціннісне ставлення:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– усвідомлення природи, як джерела свідомості і духовності;</li> <li>– усвідомлення людини як частини і результату еволюції природи;</li> <li>– усвідомлення діяльності людини й її потреб як чинника руйнування довкілля;</li> <li>– формування ставлення до природи, як універсальної цінності;</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <ul style="list-style-type: none"> <li>– визнання за об'єктами природи права на існування незалежно від привнесеної користі;</li> <li>– усвідомлення значущості здорового способу життя, фізичної підготовки та фізичного розвитку для повноцінного життя людини</li> </ul> <p><i>Практична здатність:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– уміти виокремлювати екологічний контекст будь-якого виду діяльності;</li> <li>– формувати практичні навички екологічно безпечної поведінки (вміти обирати діяльність, що наносить найменшої шкоди природі);</li> <li>– уміти застосовувати позитивні надбання народних традицій та етнічної культури у ставленні до природи й побутовій діяльності.</li> </ul> |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

Основними функціями оцінювання навчальних досягнень учнів є:

- контролююча – визначає рівень досягнень кожного учня (учениці), готовність до засвоєння нового матеріалу, що дає змогу вчителю відповідно планувати й викладати навчальний матеріал;
- навчальна – сприяє повторенню, уточненню й поглибленню знань, їх систематизації, вдосконаленню умінь та навичок;
- діагностико-коригувальна – з'ясовує причини труднощів, які виникають у учня (учениці) в процесі навчання; виявляє прогалини у засвоєному, вносить корективи, спрямовані на їх усунення;
- стимулювально-мотиваційна – формує позитивні мотиви навчання;
- виховна – сприяє формуванню умінь відповідально й зосереджено працювати, застосовувати прийоми контролю й самоконтролю, рефлексії навчальної діяльності.

При оцінюванні навчальних досягнень учнів мають ураховуватися:

- характеристики відповіді учня: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;
- якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність;
- сформованість предметних умінь і навичок;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формувати гіпотези);
- самостійність оцінних суджень.

Критерії оцінювання навчальних досягнень реалізуються в нормах оцінок, які встановлюють чітке співвідношення між вимогами до знань, умінь і навичок, які оцінюються, та показником оцінки в балах.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-2 класах підлягають вербальному, формуальному оцінюванню, у 3-4 - формуальному та підсумковому (рівневому) оцінюванню. Результат оцінювання особистісних надбань учнів у 1–4 класах виражатиметься вербальною

оцінкою, а об'єктивних результатів навчання учня/учениці у 1–2 класах – вербальною оцінкою, у 3–4 класах – або вербальною оцінкою, або рівневою оцінкою за вибором навчального закладу на підставі щорічного рішення педагогічної ради.

З метою забезпечення вільного вибору педагогічними працівниками методик, технологій навчання підходи до оцінювання у різних класах закладу загальної середньої освіти можуть мати відмінності, що спрямовані на реалізацію обраних освітніх програм. Особливості організації оцінювання в певному класі можуть ініціюватися вчителем і бути затвердженими на засіданні педагогічної ради закладу.

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учням та їх батькам (або осіб, що їх замінюють). Інформування батьків про результати навчання може відбуватись під час індивідуальних зустрічей, шляхом записів оцінювальних суджень у робочих зошитах учнів, інших носіях зворотного зв'язку з батьками (паперових/ електронних щоденниках учнів тощо), фіксації результатів навчання у свідоцтвах досягнень).

Здобувачі початкової освіти можуть проходити державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та (або) якості освіти. З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, міському, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Видами оцінювання навчальних досягнень учнів є поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та державна підсумкова атестація.

Форми проведення видів контролю, їх кількість визначається робочою програмою та календарно-тематичними планами вчителів.

Поточне оцінювання – це процес встановлення рівня навчальних досягнень учнів в оволодінні змістом предмета, уміннями та навичками відповідно до вимог навчальних програм.

### **Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи**

| Рівень результатів навчання | Характеристика рівня результатів навчання учня/учениці                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-----------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Високий                     | <p>Учень/учениця виконує навчальні завдання на продуктивно- творчому рівні реалізації навчальної діяльності у змінених з певним ускладненням (стосовно типової) навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій:</p> <p>визначає самостійно об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх та взаємопов'язані з ними об'єкти;</p> <p>характеризує об'єкти, визначає їх спільні й відмінні ознаки, властивості; установлює причиново-наслідкові зв'язки між об'єктами; класифікує об'єкти;</p> <p>застосовує й комбінує для досягнення результатів завдань набуті складники компетентностей;</p> <p>знаходить за власною ініціативою необхідну додаткову інформацію з доступних джерел, узагальнює її; оцінює достовірність інформації; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю, схему, діаграму)/текстову;</p> <p>прогнозує можливий результат, пропонує/випробовує різні способи виконання завдання; за потреби ставить запитання, що стосуються об'єктів завдань, і пропонує відповіді на них; підтримує дискусію щодо способів та результатів виконання завдань; співвідносить результати виконання завдань з припущеннями, робить висновок про досягнення результатів; обґрунтовує способи виконання завдань та їх результати; аналізує й оцінює їх, самостійно визначає раціональний спосіб/способи подолання виявленого утруднення, планує подальші навчальні дії</p> |
| Достатній                   | <p>Учень/учениця виконує навчальні завдання на продуктивному рівні реалізації навчальної діяльності в аналогічних типовим навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій:</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |

|          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|----------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|          | <p>визначає самостійно об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх;</p> <p>називає самостійно істотні ознаки об'єктів, визначає спільні й відмінні ознаки, властивості об'єктів; угруповує об'єкти; установлює причиново-наслідкові зв'язки між об'єктами;</p> <p>застосовує для досягнення результатів завдань набуті складники компетентностей;</p> <p>знаходить за власною ініціативою необхідну інформацію; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю, схему)/текстову;</p> <p>пояснює спосіб/способи виконання навчальних дій; дотримується послідовності пояснення; за потреби ставить запитання, що стосуються об'єктів завдань; ілюструє розуміння прикладами; контролює дотримання алгоритму дій, перевіряє результати виконання завдань можливими способами, робить висновок про досягнення результатів; визначає утруднення/помилки, знаходить спосіб подолання виявленого утруднення за наданими орієнтирами, самостійно виправляє помилки</p>                   |
| Середній | <p>Учень/учениця виконує навчальні завдання на репродуктивному рівні реалізації навчальної діяльності у типових навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій:</p> <p>визначає об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх; для досягнення результату потребує уточнень завдання;</p> <p>називає істотні ознаки об'єктів, установлює спільні й відмінні ознаки, властивості об'єктів, угруповує об'єкти відповідно до умови за наданими орієнтирами/уточненнями в процесі діалогу з учителем/однокласниками;</p> <p>відтворює навчальні дії за алгоритмом/схемою, водночас потребує роз'яснень для досягнення результату;</p> <p>знаходить інформацію у запропонованих джерелах; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю)/текстову за зразками/за допомогою вчителя;</p> <p>коментує навчальні дії короткими реченнями з опорою на орієнтири (пам'ятку, зразок тощо); наводить приклади; перевіряє спосіб і результат виконання завдань за зразком, констатує</p> |

|            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|            | правильність/неправильність результату; визначає утруднення/помилки, долає виявлене утруднення/виправляє помилки з допомогою вчителя/однокласників.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Початковий | <p>Учень/учениця виконує навчальні завдання на рівні копіювання зразків після детального кількарядового їх пояснення учителем за допомогою таких навчальних дій:</p> <p>розпізнає і називає об'єкти, про які йдеться в завданнях, за наданими орієнтирами;</p> <p>називає окремі ознаки об'єктів;</p> <p>відтворює окремі операції навчальних дій для досягнення результату, зокрема копіює зразок;</p> <p>знаходить інформацію у запропонованому джерелі за наданим орієнтиром (малюнком, ключовим словом, порядковим номером речення тощо); відтворює частини почутої/побаченої/ прочитаної інформації усно/за допомогою малюнка;</p> <p>коментує окремі операції короткими репліками на основі пропонуваного запиту; співвідносить результат виконання завдання із зразком; констатує за підказкою правильність/ неправильність результату</p> |

**Критерії оцінювання результатів навчання учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти**

| <b>Рівні<br/>результатів<br/>навчання</b> | <b>Бал</b> | <b>Загальна характеристика</b>                                                                                    |
|-------------------------------------------|------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| I. Початковий                             | 1          | Учень/учениця розрізняє об'єкти вивчення                                                                          |
| Початковий                                | 2          | Учень/учениця відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення          |
| Початковий                                | 3          | Учень/учениця відтворює частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконує елементарні завдання           |
| Середній                                  | 4          | Учень/учениця з допомогою вчителя відтворює основний навчальний матеріал, повторює за зразком певну операцію, дію |

|           |    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|-----------|----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Середній  | 5  | Учень/учениця відтворює основний навчальний матеріал, з помилками й неточностями дає визначення понять, формулює правило                                                                                                                                                                             |
| Середній  | 6  | Учень/учениця виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу; відповідає правильно, але недостатньо осмислено; застосовує знання при виконанні завдань за зразком                                                                                                                |
| Достатній | 7  | Учень/учениця правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, наводить окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії                                                                                                     |
| Достатній | 8  | Учень/учениця має достатні знання, застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність; відповіді логічні, хоч і мають неточності              |
| Достатній | 9  | Учень/учениця добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, аналізує й систематизує інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією                                                                                         |
| Високий   | 10 | Учень/учениця має повні, глибокі знання, використовує їх у практичній діяльності, робить висновки, узагальнення                                                                                                                                                                                      |
| Високий   | 11 | Учень/учениця має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, знаходить інформацію та аналізує її, ставить і розв'язує проблеми                                                                                                                |
| Високий   | 12 | Учень/учениця має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях; самостійно аналізує, оцінює, узагальнює опанований матеріал, самостійно користується джерелами інформації, приймає обґрунтовані рішення |

**Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів базової і старшої школи (7-11 класи)**

| Рівні навчальних досягнень | Бали | Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів                                                                                                                                                                                                                                     |
|----------------------------|------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| I. Початковий              | 1    | Учні розрізняють об'єкти вивчення                                                                                                                                                                                                                                                           |
|                            | 2    | Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу, мають нечіткі уявлення про об'єкт вивчення                                                                                                                                                                                         |
|                            | 3    | Учні відтворюють частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконують елементарні завдання                                                                                                                                                                                          |
| II. Середній               | 4    | Учні з допомогою вчителя відтворюють основний навчальний матеріал, можуть повторити за зразком певну операцію, дію                                                                                                                                                                          |
|                            | 5    | Учні відтворюють основний навчальний матеріал, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило                                                                                                                                                               |
|                            | 6    | Учні виявляють знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді їх правильні, але недостатньо осмислені. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком                                                                                                  |
| III. Достатній             | 7    | Учні правильно відтворюють навчальний матеріал, знають основоположні теорії і факти, вміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії                                                                                        |
|                            | 8    | Знання учнів є достатніми. Учні застосовують вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагаються аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролюють власну діяльність. Відповіді їх логічні, хоч і мають неточності |
|                            | 9    | Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, уміють аналізувати й систематизувати інформацію, використовують загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією                                                                      |

|             |    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|-------------|----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| IV. Високий | 10 | Учні мають повні, глибокі знання, здатні використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення                                                                                                                                                                                   |
|             | 11 | Учні мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовують їх у різних ситуаціях, уміють знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми                                                                                                        |
|             | 12 | Учні мають системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення |

#### **VI. Критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників**

Внутрішня система забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності повинна передбачати підвищення якості професійної підготовки фахівців відповідно до очікувань суспільства.

Вимоги до педагогічних працівників ліцею встановлюються у відповідності до розділу VII Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 року №2143-VIII, чинного з 28.09.2017 року. Процедура призначення на посаду педагогічних працівників регулюється чинним законодавством (обрання за конкурсом, укладення трудових договорів) відповідно до встановлених вимог (ст. 22 Закону «Про повну загальну середню освіту»).

*Основними критеріями оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників у навчальному закладі є:*

- освітній рівень педагогічних працівників;
- результати атестації;
- систематичність підвищення кваліфікації;
- наявність педагогічних звань, почесних нагород;
- наявність авторських програм, посібників, методичних рекомендацій, статей тощо;
- участь в експериментальній діяльності;
- результати освітньої діяльності;
- оптимальність розподілу педагогічного навантаження;
- показник плинності кадрів.

З метою вдосконалення професійної підготовки педагогів закладу шляхом поглиблення, розширення й оновлення професійних компетентностей організовується підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

Щорічне підвищення курсової перепідготовки педагогічних працівників здійснюється відповідно до статті 59 Закону України «Про освіту», постанови Кабінету Міністрів України №800 від 21.08.2019 та листа Міністерства освіти і науки України №1/9-683 від 04.11.2019.

Формами підвищення кваліфікації є інституційна (очна (денна, вечірня), заочна, дистанційна, мережева), дуальна, на робочому місці тощо. Форми підвищення кваліфікації можуть поєднуватись.

Підвищення кваліфікації педагогічних працівників здійснюється за такими видами:

- довгострокове підвищення кваліфікації;
- короткострокове підвищення кваліфікації: семінари, семінари-практикуми, тренінги, конференції, «круглі столи» тощо.

Щорічний план підвищення кваліфікації педагогічних працівників затверджує педагогічна рада закладу.

## **VII. Критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти**

Внутрішня система забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності визначає стратегію управління в закладі освіти, напрямки ефективних змін та розвитку освітньої системи. Для цього застосовується моніторинг якості освітнього процесу в закладі освіти як систему збору, обробки, збереження та розповсюдження інформації про стан освітнього процесу чи окремих його елементів із метою інформаційного забезпечення управління та прийняття оптимальних управлінських рішень щодо підвищення ефективності функціонування усіх складових освітнього процесу, їхній взаємодії для досягнення очікуваних й запланованих результатів, а також інноваційного розвитку закладу освіти.

Процедура управління процесом забезпечення якості освіти включає:

- ухвалення рішення про початок формування системи внутрішнього забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності;
- призначення відповідальних за розробку, впровадження та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- навчання педпрацівників правилам і процедурам впровадження внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- формування та підготовка аналітичної групи з визначення ефективності впровадження та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти на окремих етапах та у цілому;
- формування Політики та Цілей у сфері якості (на перспективу, навчальний рік тощо);
- визначення видів діяльності та процесів у рамках складових внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- розробка процедур для визначених процесів (дій, заходів) (внутрішні нормативні основи закладу освіти);
- визначення та розвиток системи моніторингу якості в закладі;
- удосконалення системи аналізу та прийняття підсумкових рішень.

Відповідальними за впровадження та вдосконалення системи забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності в закладі є директор, заступники директора з навчально-виховної та виховної роботи, педагогічні працівники, методичні об'єднання, педагогічна рада закладу освіти.

З метою позитивного впливу на якість освіти необхідним є організаційний компонент у процесі формування внутрішньої системи, а саме:

- проведення заходів щодо навчання адміністративних та педагогічних працівників школи навичкам роботи для забезпечення якості освітнього процесу, підвищення оцінної культури педагогів;
- розширення зв'язків закладу освіти з іншими освітніми установами, науковими організаціями, що спеціалізуються на вирішенні проблем управління якістю освіти.

Критерії ефективності управлінської діяльності в ліцеї щодо забезпечення функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти:

- наявність нормативних документів, де закріплені вимоги до якості освітнього процесу (модель випускника, освітня програма);
- оптимальність та дієвість управлінських рішень;
- керованість процесу управління забезпеченням функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти (наявність посадових осіб, які відповідають за управління якістю освітнього процесу);
- формування освітньої програми закладу освіти (раціональність використання інваріантної, варіативної складової);
- підвищення показника відповідності засвоєних здобувачами освіти рівня та обсягу знань, умінь, навичок, інших компетентностей вимогам стандартів освіти;
- кореляція показників успішності з результатами державної підсумкової атестації, зовнішнього незалежного оцінювання;
- наявність та ефективність системи моральних стимулів для досягнення високого рівня якості освітнього процесу.

Сучасні положення освітнього менеджменту вимагають від керівника навчального закладу фахових компетенцій:

- прогнозувати позитивне майбутнє і формувати дух позитивних змін;
- забезпечувати відкрите керівництво;
- вивчати інтереси і потреби місцевої громади й суспільства в цілому, щоб визначати нові цілі і завдання;
- організовувати роботу колективу на досягнення поставлених цілей;
- працювати над залученням додаткових ресурсів для якісного досягнення цілей;
- постійно вчитися і стимулювати до цього членів педагогічного колективу.

Інакше кажучи, діяльність керівника закладу визначається такими чинниками:

- рівнем його компетентності;
- обраною концепцією власної діяльності;
- рівнем розвитку і спрямованості організаційної культури закладу.

Установити ефективність освітнього процесу, якість створених умов для його проведення, вплив керівника на продуктивність роботи школи неможливо без належної оцінки результатів його діяльності.

Однією з форм контролю діяльності педагогічних працівників, до яких належать і керівники закладу освіти, є атестація. Метою даного процесу контролю за діяльністю закладу є:

- найбільш раціональне використання спеціалістів, підвищення ефективності їх праці та відповідальності за доручену справу;
- сприяння подальшому покращенню підбору і вихованню кадрів, підвищення їх ділової кваліфікації;
- посилення матеріальної і моральної зацікавленості працівників;
- визначення відповідності займаних посад;
- стимулювання їх професійного та посадового зростання.

Ефективність управлінської діяльності керівника закладу включає стан реалізації його управлінських функцій, основних аспектів та видів діяльності, ступінь їх впливу на результативність освітнього процесу, а саме:

1. Саморозвиток та самовдосконалення керівника у сфері управлінської діяльності.
2. Стратегічне планування базується на положеннях концепції розвитку закладу, висновках аналізу та самоаналізу результатів діяльності.
3. Річне планування формується на стратегічних засадах розвитку закладу.
4. Здійснення аналізу і оцінки ефективності реалізації планів, проектів.
5. Забезпечення професійного розвитку вчителів, методичного супроводу молодих спеціалістів.
6. Поширення позитивної інформації про заклад.
7. Створення повноцінних умов функціонування закладу (безпечні та гігієнічні).
8. Застосування ІКТ-технологій у освітньому процесі.
9. Забезпечення якості освіти через взаємодію всіх учасників освітнього процесу.
10. Позитивна оцінка компетентності керівника з боку працівників.

### **VIII. Механізми реалізації внутрішньої системи забезпечення якості освіти.**

Механізми реалізації ОЗО передбачають здійснення періодичного оцінювання компонентів навчального закладу за напрямками оцінювання відповідальними посадовими особами і представниками громадських структур закладу освіти на основі визначених методів збору інформації та відповідного інструментарію. Отримана інформація узагальнюється, відповідний компонент оцінюється, після чого зазначені матеріали передаються дирекції закладу для прийняття відповідного управлінського рішення щодо удосконалення якості освіти в навчальному закладі.

Дані щодо процедури та результатів оцінювання мають узагальнюватися зокрема в таблицях. Компоненти напряму оцінювання. До них віднесено (відповідно до наказу МОН України від 09.01.2019 № 17 «Про затвердження Порядку проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти»):

- освітнє середовище закладу освіти (облаштування території, стан приміщення закладу, дотримання повітряно-теплого режиму, стан освітлення, прибирання приміщень, облаштування та утримання туалетів, дотримання питного режиму тощо);
- система оцінювання здобувачів освіти (оприлюднення критеріїв, правил та процедур оцінювання навчальних досягнень, здійснення аналізу результатів навчання учнів, впровадження системи формувального оцінювання тощо);
- педагогічна діяльність педагогічних працівників (формування та реалізація індивідуальних освітніх траєкторій учнів, використання інформаційно-

комунікаційних технологій в освітньому процесі, розвиток педагогіки партнерства тощо);

- управлінські процеси закладу освіти (стратегія розвитку закладу, здійснення річного планування відповідно до стратегії, підвищення кваліфікації педагогічних працівників тощо).

Періодичність оцінювання. Визначається відповідно до частоти оцінювання (1 раз на п'ять років, 1 раз на 3 роки, 1 раз на рік, півріччя (семестр), квартал (чверть), щомісячно, щотижнево тощо).

Відповідальні за оцінювання. Ними є не тільки члени адміністрації навчального закладу, а й представники колективу, громадських організацій закладу. Перелік таких осіб може виглядати так: директор, заступники директора, голови методичних комісій (об'єднань), педагогічні працівники, практичний психолог, бібліотекар, медична сестра, члени ради ліцею, батьківського комітету, учнівського комітету тощо.

Методи збору інформації та інструментарій. У цій графі визначається метод збору інформації (аналіз документів, опитування, спостереження) та інструментарій (пам'ятка, бланк, анкета тощо).

Форми узагальнення інформації. До інформації, яку має надати відповідальна особа після завершення процедури оцінювання, віднесено аналітичну довідку, письмовий звіт, усний звіт, доповідну записку, акт тощо.

Рівень оцінювання. Рівень оцінювання як обов'язковий елемент механізму передбачає визначення рівня оцінювання: перший (високий); другий (достатній); третій (вимагає покращення); четвертий (низький).

Управлінське рішення. Управлінське рішення приймається на основі аналізу отриманої інформації у вигляді наказу, рішення педагогічної ради, ради закладу, розпорядження, вказівки, письмового доручення, припису, інструкції, резолюції тощо і спрямовано на вдосконалення якості освіти в ліцеї.

## **IX. Коригування та доповнення**

Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в Тепеницькому ліцеї Олевської міської ради може доповнюватися та коригуватися відповідно до змін у законодавстві у сфері освіти.